

PARLAMENTUL ROMÂNIEI
CAMERA DEPUTAȚILOR

Grupul Parlamentar al Partidului Uniunea Salvați România

Către:
SECRETARIATUL GENERAL AL CAMEREI DEPUTAȚILOR
Doamnei Silvia-Claudia Mihalcea

Doamnă Secretar General,

În temeiul art. 146 lit. a) din Constituția României și art. 15 alin. (1) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale a României, republicată, cu modificările și completările ulterioare, vă depunem alăturat sesizarea de neconstituționalitate a Legii pentru modificarea și completarea Legii nr. 304/2004 privind organizarea judiciară (PL-x nr. 417/2017), solicitându-vă să o înaintați Curții Constituționale a României, în ziua depunerii.

Cu stimă,
Lider Grup USR Camera Deputaților,
Cristian-Gabriel Seidler

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ A ROMÂNIEI

DOMNULE PREȘEDINTE,

În conformitate cu prevederile art. 146 lit. a) din Constituția României și art. 15 alin. (1) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale a României, republicată, cu modificările și completările ulterioare, deputații menționați în anexa atașată formulăm prezenta

SESIZARE DE NECONSTITUȚIONALITATE

a **Legii pentru modificarea și completarea Legii nr. 304/2004 privind organizarea judiciară** (PL-x nr. 417/2017), pe care o considerăm neconformă cu o serie de prevederi din Constituția României, pentru motivele expuse în continuare.

I.) CONSIDERENTE PREALABILE ASUPRA ADMISIBILITĂȚII PREZENTEI DIN PERSPECTIVA RESPECTĂRII TERMENULUI DE SESIZARE

Procedura premergătoare trimiterii legilor spre promulgare este reglementată prin art. 15 din Legea nr. 47/1992, care stabilește că “(2) *În vederea exercitării dreptului de sesizare a Curții Constituționale, cu 5 zile înainte de a fi trimisă spre promulgare, legea se comunică Guvernului, Înaltei Curți de Casație și Justiție, precum și Avocatului Poporului și se depune la secretarul general al Camerei Deputaților și la cel al Senatului. În cazul în care legea a fost adoptată cu procedură de urgență, termenul este de două zile. (3) Data la care legea a fost depusă la secretarii generali ai Camerelor se aduce la cunoștință în plenul fiecărei Camere în termen de 24 de ore de la depunere. Depunerea și comunicarea se fac numai în zilele în care Camerele Parlamentului lucrează în plen.*”

Totodată, art. 77 alin. (1) din Constituție prevede că *"Legea se trimite, spre promulgare, Președintelui României. Promulgarea legii se face în termen de cel mult 20 de zile de la primire."*

În speță, Legea pentru modificarea și completarea Legii nr. 317/2004 privind organizarea și funcționarea Consiliului Superior al Magistraturii a fost adoptată de Camera Deputaților la data de 13.12.2017 și ulterior de către Senat la data de 20.12.2017, fiind depusă în aceeași zi la secretarii generali ai celor două Camere, pentru formularea unor eventuale sesizări de neconstituționalitate. Având în vedere că actul normativ a fost adoptat cu procedură de urgență, împrejurare care conduce la reducerea termenului de la 5 zile la două zile, rezultă că ultima zi a acestuia a fost 22.12.2017.

Întrucât prezenta a fost depusă la o dată ulterioară, ca urmare a imposibilității obținerii numărului minim de susținători în cadrul termenului prescurtat, solicităm a se avea în vedere jurisprudența îndelungată și constantă a Curții Constituționale în sensul primirii spre soluționare a sesizărilor de neconstituționalitate *a priori* formulate între data expirării termenului și data promulgării legii de către Președintele României. Spre exemplu, prin Decizia nr. 767/2016, Curtea Constituțională a reținut următoarele:

"Chiar dacă sesizarea nu a fost depusă la Curtea Constituțională în interiorul termenului de protecție, ea îndeplinește condiția de admisibilitate referitoare la obiectul controlului de constituționalitate (legea nepromulgată încă), întrucât nici Constituția și nici Legea nr. 47/1992 nu reglementează obligativitatea introducerii obiecției de neconstituționalitate în interiorul termenului de protecție. Neintroducerea obiecției în acest termen nu are, așadar, drept consecință decăderea titularilor din dreptul de a sesiza Curtea Constituțională, aceștia putând formula sesizări, în temeiul art. 146 lit. a) teza întâi din Constituție, sub condiția ca legea să nu fi fost încă promulgată.

Raportat la cauza de față, Curtea constată că, deși obiecția de neconstituționalitate nu a fost formulată în termenul de protecție, aceasta viza o lege nepromulgată încă. O atare situație nu este o abatere de la regularitatea sesizării Curții Constituționale, titularii dreptului de sesizare putând să sesizeze Curtea oricând înainte de emiterea decretului de promulgare. Faptul că legiuitorul a reglementat în Legea nr. 47/1992 un termen de protecție are semnificația unei garanții asociate dreptului de sesizare a Curții Constituționale care

implică o interdicție totală de a se promulga legea în acest termen. Însă, termenul menționat nu poate fi calificat ca fiind unul de decădere în sensul că numai în acest termen se pot formula obiecții de neconstituționalitate; formulând obiecția în afara termenului, autorul acesteia se expune posibilității ca, până la data formulării ei, Președintele să promulge legea (...).”

De asemenea, prin Decizia nr. 89/2017, Curtea Constituțională a stabilit că *“termenele cuprinse la art. 15 alin. (2) din Legea nr. 47/1992 au un caracter de protecție pentru titularii dreptului de sesizare a instanței constituționale, astfel încât nu există nicio sancțiune dacă instanța constituțională este sesizată după expirarea acestora. În exercitarea controlului a priori de constituționalitate, esențial este ca legea să nu fi fost promulgată la data înregistrării sesizării la Curtea Constituțională”*. Soluții similare au mai fost date și prin Decizia nr. 718/2017, Decizia nr. 975/2010, Decizia nr. 1612/2010, etc.

Nu în ultimul rând, menționăm că această interpretare a fost enunțată și în doctrină de către Prof. Univ. Dr. Ioan Vida, Președinte al Curții Constituționale între anii 2004 și 2010, care a arătat că *"în cadrul acestui termen sau chiar după depășirea acestuia, dar înainte de emiterea decretului de promulgare (...), Președintele României, președintele Senatului, președintele Camerei Deputaților, Guvernul, Înalta Curte de Casație și Justiție, Avocatul Poporului, un grup format din cel puțin 50 de deputați sau din cel puțin 25 de senatori pot sesiza Curtea Constituțională asupra neconstituționalității legii, în întregul său ori în parte¹."*

Pentru toate aceste considerente și în contextul în care, la data depunerii prezentei, Președintele României nu a promulgat încă Legea pentru modificarea și completarea Legii nr. 304/2004 privind organizarea judiciară, solicităm primirea sesizării și soluționarea fondului acesteia.

II.) SITUAȚIA DE FAPT

Legea care face obiectul prezentei sesizări a fost inițiată în anul 2017, sub denumirea *"Propunere legislativă pentru modificarea și completarea Legii nr. 317/2004 privind*

¹ Constituția României - Comentariu pe articole, Editura C.H. Beck, 2008

organizarea și funcționarea Consiliului Superior al Magistraturii", de către următorii parlamentari: Iordache Florin (deputat PSD), Nicolicea Eugen (deputat PSD), Cătănicu Steluța-Gustica (deputat ALDE), Florea Oana-Consuela (deputat PSD), Gilia Claudia (deputat PSD), Halici Nicușor (deputat PSD), Popa Ștefan-Ovidiu (deputat PSD), Tănăsescu Alina-Elena (deputat PSD), Nicolae Șerban (senator PSD) și Cazanciuc Robert-Marius (senator PSD).

Derularea procedurii legislative la Camera Deputaților:

- la data de 31.10.2017 a fost înregistrată la Biroul Permanent cu codul PL-x nr. 417/2017;
- la data de 08.11.2017 a fost primit avizul favorabil al Consiliului Legislativ, înregistrat cu nr. 943;
- la data de 09.11.2017 a fost primit punctul de vedere **neutru** al Guvernului, înregistrat cu nr. 11007/09.11.2017 (n.r. Parlamentul va decide asupra oportunității adoptării acestei inițiative legislative);
- la data de 15.11.2017 a fost primit avizul **negativ** al Consiliului Superior al Magistraturii, înregistrat cu nr. 1148/09.11.2017;
- la data de 12.12.2017 a fost primit raportul favorabil al Comisiei speciale comune a Camerei Deputaților și Senatului pentru sistematizarea, unificarea și asigurarea stabilității legislative în domeniul justiției, prin care au fost recomandate 133 amendamente pentru admitere și 185 amendamente pentru respingere;
- la data de 13.12.2017 a fost adoptată în plen cu 177 de voturi pentru și 79 de voturi contra.

Derularea procedurii legislative la Senat:

- la data de 14.12.2017 a fost înregistrată la Biroul Permanent cu codul L547;
- la data de 14.12.2017 a fost înregistrată pentru dezbatere cu codul B663;
- la data de 20.12.2017 a fost primit raportul favorabil al Comisiei speciale comune a Camerei Deputaților și Senatului pentru sistematizarea, unificarea și asigurarea stabilității legislative în domeniul justiției;
- la data de 20.12.2017 a fost adoptată în plen.

III.) MOTIVE DE NECONSTITUȚIONALITATE EXTRINSECI

A) Încălcarea principiului bicameralismului Parlamentului României

Spre deosebire de alte principii constituționale, principiul bicameralismului nu este enunțat în mod expres prin Constituție, însă rezultă pe cale de interpretare a art. 61 alin. (2), care statuează că Parlamentul este alcătuit din Camera Deputaților și Senat, coroborat cu art. 75, care stabilește ordinea sesizării celor două camere pentru dezbateră și adoptarea proiectelor de legi și propunerilor legislative, în funcție de categoriile din care fac parte.

Existența și obligativitatea respectării acestui principiu au fost recunoscute în repetate rânduri în jurisprudența Curții Constituționale, care a pronunțat atât decizii de admitere (ex. Decizia nr. 472/2008, Decizia nr. 1029/2008, Decizia nr. 710/2009, Decizia nr. 62/2017) cât și decizii de respingere (ex. Decizia nr. 413/2010, Decizia nr. 1533/2011, Decizia nr. 1/2012) a sesizărilor de neconstituționalitate *a priori* formulate în baza acestuia.

În speță, prin Hotărârea Parlamentului nr. 69/2017 a fost constituită Comisia specială comună a Camerei Deputaților și Senatului pentru sistematizarea, unificarea și asigurarea stabilității legislative în domeniul justiției, având următoarele obiective inițiale:

- a) *"înglobarea în cuprinsul Codului de procedură penală (Legea nr. 135/2010) a modificărilor adoptate prin Legea nr. 255/2013 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală și pentru modificarea și completarea unor acte normative care cuprind dispoziții procesual penale, cu modificările ulterioare;*
- b) *modificarea textelor în raport cu deciziile Curții Constituționale a României, emise începând cu 2014 și prin care s-au admis excepții de neconstituționalitate pentru articolele din Codul de procedură penală, în considerarea prevederilor art. 147 alin. (1) și (4) din Constituția României, republicată;*
- c) *înglobarea în cuprinsul Legii nr. 286/2009 privind Codul penal, cu modificările și completările ulterioare, a modificărilor introduse prin Legea nr. 187/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal, precum și a modificărilor introduse prin alte legi ulterioare adoptării;*

- d) **punerea în acord** a deciziilor pronunțate de Curtea Constituțională a României prin care s-au declarat neconstituționale texte din Codul penal, în considerarea prevederilor art. 147 alin. (1) și (4) din Constituția României, republicată;
- e) **transpunerea** în legislația națională a tuturor directivelor (UE) Parlamentului European și a Consiliului privind consolidarea anumitor aspecte ale prezumției de nevinovăție și a dreptului de a fi prezent la proces în cadrul procedurilor penale;
- f) **punerea în acord** cu concluziile Raportului Comisiei de la Veneția asupra relației dintre responsabilitatea ministerială politică și cea penală din anul 2013;
- g) **punerea în acord** a rapoartelor GRECO cu prevederile Codului penal și Codului de procedură penală (Raportul de evaluare a României privind incriminările, 3 decembrie 2010, pct. 23, 24, 111, 112; Raportul de conformitate privind România, 7 decembrie 2012, Regretul efectiv, caracterul total automat și obligatoriu al clauzei de nepedepsire a denunțatorului, pct. 34, 37-42; Al doilea raport de conformitate a României, 12 decembrie 2014, pct. 35-37, 40, 41);
- h) **înglobarea** în cuprinsul Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, republicată, cu modificările ulterioare, și al Legii nr. 287/2009 privind Codul civil, republicată, cu modificările ulterioare, a textelor modificate prin legi ulterioare adoptării;
- i) **modificarea** textelor în raport cu deciziile Curții Constituționale a României, emise începând cu 2015 și prin care s-au admis excepții de neconstituționalitate pentru articolele din Codul de procedură civilă, în considerarea prevederilor art. 147 alin. (1) și (4) din Constituția României, republicată;
- j) **transmiterea către Comisia specială a tuturor actelor normative cu incidență asupra justiției, aflate în procedură parlamentară la comisiile permanente, în vederea interpretării și adoptării, în corelare cu obiectivele comisiei."**

La data de 20.11.2017, în vederea abilitării Comisiei speciale comune să preia propunerile legislative de modificare și completare a Legii nr. 303/2004, a Legii nr. 304/2004 și a Legii nr. 317/2004, precum și alte proiecte de lege conexe domeniului justiției, art. 1 alin. (1) lit. j) din Hotărârea Parlamentului nr. 69/2017 a fost modificat și adus la următoarea formă: "**examinarea, modificarea și completarea, după caz, a tuturor actelor normative cu incidență asupra justiției, în vederea reformării sistemului judiciar, aflate în procedură parlamentară, precum și a celor ce urmează a intra în procedură parlamentară pe toată perioada desfășurării activității Comisiei speciale și care vor fi transmise acesteia."**

Din modul de formulare a noilor dispoziții ale art. 1 alin. (1) lit. j) din Hotărârea Parlamentului nr. 69/2017 nu rezultă cu claritate și precizie care este rolul acestei Comisii speciale comune prin raportare la rolul comisiilor permanente ale celor două Camere cu atribuții de avizare și raportare în domeniul actelor normative cu incidență asupra justiției, în special prin raportare la comisiile permanente juridice ale Camerei Deputaților și Senatului.

Regulamentul Camerei Deputaților statuează la art. 61 în sensul că "*Comisiile permanente ale Camerei Deputaților examinează proiectele de legi, propunerile legislative, proiectele de hotărâri ale Camerei Deputaților, avizele și amendamentele, în vederea elaborării rapoartelor sau avizelor, după caz (...)*, iar la art. 60 pct. 13 prevede că domeniul de activitate al Comisiei juridice permanente a Camerei Deputaților constă în "*(...) reglementări în domeniul dreptului civil, penal, contravențional, procedură civilă, penală, administrativă, organizarea judecătorească; alte reglementări cu caracter precumpănitor juridic; (...)*".

Regulamentul Senatului statuează la art. 67 în sensul că "*În domeniul lor de activitate, comisiile permanente (...) examinează proiecte și propuneri legislative, în vederea elaborării rapoartelor sau avizelor; (...)*". În ceea ce privește Comisia juridică permanentă a Senatului, domeniul de activitate al acesteia este prevăzut în propriul său regulament de organizare și funcționare, care la art. 17 lit. a) și b) prevede că "*examinează proiecte și propuneri legislative, în vederea elaborării rapoartelor sau avizelor*" și "*întocmește proiecte de propuneri legislative, singură sau împreună cu alte comisii*".

Pe de altă parte, Regulamentul activităților comune ale Camerei Deputaților și Senatului statuează la art. 8 alin. (1) faptul că "*La nivelul Parlamentului se pot constitui comisii speciale pentru avizarea unor acte normative complexe, pentru elaborarea unor propuneri legislative sau pentru alte scopuri precizate în hotărârile de constituire a respectivelor comisii*", iar la art. 8 alin. (4) teza a treia prevede că "*Propunerile legislative elaborate de către o comisie specială nu mai sunt supuse analizei altor comisii*".

Din interpretarea acestor prevederi rezultă că, în privința proiectelor trimise la comisiile speciale comune, Regulamentul activităților comune ale Camerei Deputaților și Senatului realizează o distincție clară între proiectele care constau în "*avizarea unor acte*

normative complexe” sau în “*alte scopuri*” și cele care presupun “*elaborarea unor propuneri legislative*”, stabilind în mod expres că numai cele din urmă sunt scutite de analiza altor comisii, motiv pentru care toate celelalte, în lipsa unor prevederi contrare, trebuie înaintate inclusiv comisiilor permanente competente ale celor două Camere.

Din analiza obiectivelor Comisiei speciale comune, astfel cum au fost enunțate în Hotărârea Parlamentului nr. 69/2017, precum și a rapoartelor care au fost prezentate Birourilor permanente ale celor două Camere, rezultă că nu ne aflăm în situația avizării unor acte normative complexe, întrucât această operațiune presupune analizarea urmată de exprimarea unei opinii pro sau contra cu privire la acte normative aflate în procedură parlamentară, nu modificarea ori completarea acestora.

Pe de altă parte, nu ne aflăm nici în situația elaborării unor propuneri legislative noi, întrucât această operațiune presupune redactarea unor proiecte normative de sine stătătoare², în timp ce obiectivele Comisiei speciale comune constau în „*înglobarea*” în conținutul unor acte normative existente a unor amendamente aduse prin legi, „*punerea de acord*” sau „*modificarea*” unor acte normative existente prin raportare la decizii ale Curții Constituționale, „*transpunerea*” unor directive europene în ordinea juridică națională, „*punerea de acord*” a legislației naționale în materie cu Raportul asupra relației dintre responsabilitatea ministerială politică și cea penală, adoptat de Comisia de la Veneția în anul 2013, respectiv cu o serie de rapoarte GRECO și, nu în ultimul rând, “*examinarea, modificarea și completarea*” tuturor actelor normative cu incidență asupra justiției.

Pe lângă faptul că legea care face obiectul prezentei sesizări modifică o lege existentă, nici măcar forma inițială a proiectului acesteia nu a fost propriu-zis elaborată de Comisia specială comună, ci de către Ministerul Justiției. La data de 31.10.2017, proiectul a fost însoțit de 10 parlamentari și depus la Biroul permanent al Camerei Deputaților, iar la data de 13.11.2017 a fost trimis pentru raport la Comisia specială comună, cu toate că regulamentul acesteia a fost modificat astfel încât să permită preluarea proiectului abia la data de 20.11.2017. Așadar, cel puțin în perioada 31.10.2017 - 20.11.2017, Comisia specială comună a dezbătut modificări ale organizării și funcționării Consiliului Superior al Magistraturii fără să aibă competențe în acest sens, substituindu-se comisiilor juridice permanente în atribuțiile

² Spre exemplu, Legea nr. 208/2015 privind alegerea Senatului și a Camerei Deputaților, precum și pentru organizarea și funcționarea Autorității Electorale Permanente, care a fost elaborată și analizată de o singură comisie specială comună înainte de a fi trimisă spre adoptare plenului Senatului și plenului Camerei Deputaților

căroră intrau analizarea și dezbateră propunerii legislative în discuție, cu încălcarea art. 64 alin. (1) și (4) din Constituție.

În fine, având în vedere că obiectivele Comisiei speciale comune - enunțate prin termeni și sintagme precum „*transpunere*”, „*înglobare*”, „*punere de acord*”, „*modificare*” a unor acte normative existente - nu pot fi încadrate nici în categoria „*alte scopuri*”, întrucât trebuie să fie „*alte*”, rezultă că Legea pentru modificarea și completarea Legii nr. 304/2004 privind organizarea judiciară a fost adoptată cu încălcarea procedurii de legiferare prescise de Regulamentul activităților comune ale Camerei Deputaților și Senatului, deoarece Comisia specială comună a trimis-o direct la plenul Camerei Deputaților și apoi la plenul Senatului, fără a o supune analizei comisiilor juridice permanente, astfel încât acestea și plenurile celor două Camere să-și poată exercita competențele conform principiului bicameralismului diferențiat și funcțional instituit de Constituție ulterior revizuirii din anul 2003.

Astfel, prin instituirea în beneficiul Comisiei speciale comune a unei competențe generale de a examina, modifica și completa toate actele normative cu incidență asupra justiției, a fost eliminată din competența comisiilor juridice permanente ale Camerei Deputaților și Senatului, așa cum este aceasta stabilită pe cale regulamentară, dezbateră inițiativelor și proiectelor legislative existente sau viitoare cu incidență într-un întreg domeniu de reglementare ce ținea de competența lor exclusivă.

Restrângerea competenței comisiilor permanente de a dezbate, examina, modifica și completa proiecte și inițiative legislative dintr-un anumit domeniu de reglementare, în favoarea unei singure comisii speciale comune, a încălcat principiul conform căruia dezbateră parlamentară a unui proiect de lege sau a unei propuneri legislative nu poate face abstracție de evaluarea acesteia în plenul ambelor Camere ale Parlamentului, care este posibilă numai atunci când organele de lucru interne ale fiecăreia, care sunt competente să avizeze și să întocmească rapoarte, se pot exprima cu privire la conținutul respectivelor proiecte de lege sau propuneri legislative, aspect fundamental pentru respectarea principiului bicameralismului.

Normele regulamentare reprezintă instrumentele juridice care permit desfășurarea activităților parlamentare în scopul îndeplinirii atribuțiilor constituționale ale Parlamentului. Așa cum instanța de contencios constituțional a reținut prin Decizia nr. 209/2012, „*în cadrul*

procesului legislativ, Parlamentul are nevoie de suportul informațional necesar pentru a-și formula o opinie corectă asupra actelor normative adoptate. Camerele nu ar putea păși direct la dezbateră și adoptarea unei legi, fără o pregătire corespunzătoare, prealabilă, a lucrărilor ce urmează a se desfășura în plen.”

Deși înființarea unor astfel de comisii este făcută în baza principiului autonomiei regulamentare, subliniem că prin Decizia nr. 209/2012, Curtea Constituțională a constatat că *„autonomia regulamentară nu poate fi exercitată în mod discreționar, abuziv, cu încălcarea atribuțiilor constituționale ale Parlamentului. Astfel, între principiul constituțional referitor la autonomia Parlamentului de a-și stabili reguli interne de organizare și funcționare și principiul constituțional referitor la rolul Parlamentului, în ansamblul autorităților publice ale statului, Curtea apreciază că există un raport ca de la mijloc/instrument la scop/interes (...) Regulamentul parlamentar trebuie interpretat și aplicat cu bună-credință și în spiritul loialității față de Legea fundamentală.”*

Pe de altă parte, observăm că prin Decizia nr. 710/2009, Curtea Constituțională a reținut următoarele: *“potrivit art. 146 lit. c) din Constituție, Curtea Constituțională se pronunță asupra constituționalității regulamentelor Camerelor Parlamentului, controlul exercitat de Curte fiind un control de conformitate cu dispozițiile Legii fundamentale. Dacă, ignorând prevederile art. 146 lit. c) din Constituție și pe cele ale art. 27 din Legea nr. 47/1992, Curtea Constituțională și-ar extinde competența și asupra actelor de aplicare a regulamentelor, ea nu numai că ar pronunța soluții fără temei constituțional, dar ar încălca astfel și principiul autonomiei regulamentare a Camerei Deputaților, reglementat de art. 64 alin. (1) teza întâi din Legea fundamentală. În virtutea acestui principiu fundamental, aplicarea regulamentului este o atribuție a Camerei Deputaților, așa încât contestațiile deputaților privind actele concrete de aplicare a prevederilor regulamentului sunt de competența exclusivă a Camerei Deputaților, aplicabile, în acest caz, fiind căile și procedurile parlamentare stabilite prin propriul regulament, după cum și desfășurarea procedurii legislative parlamentare depinde hotărâtor de prevederile aceluiași regulament, care, evident, trebuie să concorde cu normele și principiile fundamentale. Ca atare, competența conferită Curții Constituționale de art. 146 lit. c) din Legea fundamentală nu poate privi decât controlul conformității regulamentelor Parlamentului cu dispozițiile Constituției, control declanșat la sesizarea unuia dintre președinții celor două Camere, a unui grup parlamentar sau a unui număr de cel puțin 50 de deputați sau de cel puțin 25 de*

senatori; Curtea Constituțională nu este competentă a se pronunța și asupra modului de aplicare a regulamentelor, în sensul celor arătate a statuat Curtea Constituțională în deciziile sale nr. 44/1993, nr. 68/1993, nr. 22/1995 și nr. 98/2005.”

Cu toate acestea, având în vedere gravitatea contextului actual, în care coaliția aflată la guvernare încearcă să modifice legile justiției într-un regim de maximă urgență, fără dezbateri publice sau parlamentare propriu-zise și cu ignorarea punctelor de vedere contrare exprimate în mod constant de Consiliul Superior al Magistraturii, adunările generale ale instanțelor și parchetelor, organizațiile profesionale reprezentative ale judecătorilor și procurorilor, majoritatea magistraților în funcție, Uniunea Europeană, Departamentul de Stat al Statelor Unite ale Americii, etc., care au arătat că unele amendamente propuse subminează independența puterii judecătorești, considerăm că de la înălțimea poziției sale de garant al supremației Constituției și ultim apărător al statului de drept, Curtea Constituțională ar putea decide să-și schimbe jurisprudența în această materie, așa cum s-a mai întâmplat și în alte situații.

Spre exemplu, referitor la art. 16 alin. (3) din Legea partidelor politice nr. 14/2003, conform căruia *“Dobândirea sau pierderea calității de membru al unui partid politic este supusă numai jurisdicției interne a partidului respectiv, potrivit statutului partidului”*, după ce i-a confirmat constituționalitatea în repetate rânduri, Curtea Constituțională a pronunțat Decizia nr. 530/2013 prin care l-a declarat neconform cu Legea fundamentală și a reținut următoarele:

“Cu titlu introductiv, Curtea reține că, analizând anterior excepția de neconstituționalitate a acelorași prevederi legale, a respins-o ca neîntemeiată, cu motivarea că: instanțele judecătorești nu sunt legitimate să exercite funcția de înfăptuire a justiției în ceea ce privește actele de încălcare a disciplinei interne din cadrul partidelor politice, deoarece răspunderea în materie nu este reglementată prin norme juridice de drept comun, ci prin norme de deontologie proprii; instanțele judecătorești nu au competența de a cenzura hotărârile organelor de așa-numita "jurisdicție internă a partidelor", hotărâri care au caracter de acte politice; în cadrul verificării îndeplinirii condițiilor cerute pentru constituirea legală a partidelor politice, instanța de judecată va aprecia dacă procedurile statutare privind aplicarea sancțiunilor asigură petentului nemulțumit de o decizie a partidului dreptul de a-și susține în mod efectiv și eficient cauza.

Cu toate acestea, din perspectiva consecințelor juridice grave pe care măsura excluderii din partid le produce asupra mandatului aleșilor locali, constând în încetarea acestuia, și a numărului semnificativ de astfel de cauze cu care instanța de contencios constituțional a fost sesizată, Curtea consideră că se impune o distincție clară între normele de deontologie proprii partidelor politice și normele care, instituind drepturi și obligații ale membrilor partidului și ale organelor statutare, sancțiuni pentru abaterile de la prevederile statutare și procedurile de urmat în aceste cazuri, au evident natură juridică. Aceste norme au forță juridică obligatorie și se înscriu în noțiunea de "lege", astfel cum aceasta a fost conturată potrivit jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, ca noțiune autonomă.

De asemenea, aceste norme constituie temeiul adoptării unor acte cu natură juridică, iar nu al unor "hotărâri care au caracter de acte politice". În același timp, intervenția instanței judecătorești pentru verificarea îndeplinirii condițiilor cerute pentru constituirea legală a partidelor politice reprezintă un aspect distinct de verificare a aplicării în concret, în fiecare caz în parte, a respectării statutului partidelor, a procedurii statutare și a modului de stabilire și aplicare a sancțiunilor. Faptul că asemenea aspecte sunt reglementate prin norme cu caracter juridic implică așadar posibilitatea realizării unui control judecătoresc și adoptarea unor hotărâri cu caracter juridic, iar nu a unor acte politice.

*Prin prisma acestei abordări, **Curtea consideră necesară reconsiderarea jurisprudenței în materie**, urmând să admită excepția de neconstituționalitate invocată în prezenta cauză, pentru considerentele ce vor fi arătate."*

În speță, motivul principal care ar justifica un reviriment jurisprudențial în această privință este că, în lipsa exercitării unui control asupra modului în care Parlamentul legiferează, din perspectiva respectării sau încălcării normelor de procedură stabilite prin regulamentele proprii, cu consecința declarării ca neconstituționale a legilor adoptate cu grava încălcare a unor prevederi esențiale, care protejează valori și principii consacrate la nivel constituțional, competența Curții Constituționale de a cenzura regulamentele și hotărârile Parlamentului din perspectiva conformității cu Legea fundamentală este golită de conținut.

Conform jurisprudenței de până acum, Curtea Constituțională a considerat că nu poate decât să constate că anumite hotărâri ale Parlamentului și/sau anumite prevederi din regulamentele Parlamentului sunt neconstituționale, lipsindu-le astfel de efecte juridice. Această interpretare conferă însă o garanție insuficientă a respectării Constituției și în prezent își arată limitele mai mult decât oricând, deoarece eficiența sa depinde în totalitate de buna credință cu care partidele politice care dețin puterea interpretează și aplică regulamentele Parlamentului.

Astfel, în situația în care coaliția aflată la guvernare profită de majoritatea vremelnică pe care o are la dispoziție pentru a legifera în mod abuziv, cu încălcarea flagrantă a normelor de procedură parlamentară, Curtea Constituțională nu dispune de niciun mijloc concret de a-și exercita îndatorirea fundamentală de garant al supremației Constituției, iar partidele de opoziție nu pot complini această lipsă, fiind ținute de principiul pe care doctrina l-a consacrat în mod sugestiv "*majoritatea decide, opoziția se exprimă*". Aceste derapaje nu pot fi oprite decât printr-o intervenție a Curții Constituționale, care ar crea totodată un precedent important, de natură să responsabilizeze legiuitorul în exercitarea activității sale viitoare.

Potrivit art. 3 din Legea nr. 47/1992, "*În exercitarea atribuțiilor care îi revin Curtea Constituțională este singura în drept să hotărască asupra competenței sale*", iar "*Competența Curții Constituționale, stabilită potrivit alin. (2), nu poate fi contestată de nicio autoritate publică.*" Prin urmare, Curtea Constituțională dispune de temeiuri legale care îi permit să-și extindă competența astfel încât să sancționeze, atunci când este cazul, acțiunile abuzive ale majorității parlamentare, prin declararea ca neconstituționale a actelor normative adoptate cu încălcarea acelor prevederi ale regulamentelor care transpun prevederi din Constituție sau care protejează drepturi, libertăți și/sau principii consacrate prin Legea fundamentală.

Nu în ultimul rând, având în vedere că regulamentele parlamentare, în pofida faptului că se adresează exclusiv deputaților și senatorilor, se situează pe o poziție echivalentă cu legea din perspectiva ierarhiei actelor normative, conform jurisprudenței Curții Constituționale, considerăm că activitatea de legiferare desfășurată în mod neregularitar poate reprezenta și o încălcare a principiului respectării legii, consacrat la art. 1 alin. (5) din Constituție, împrejurare care reclamă intervenția instanței de contencios constituțional, deoarece o lege adoptată cu încălcarea unui act cu putere de lege este neconstituțională în

ansamblul său, dincolo de eventualele motive intrinseci care ar afecta doar anumite dispoziții ale acesteia.

B) Încălcarea principiului respectării legii

Unul dintre numeroasele efecte ale revizuirii Constituției din anul 2003 a fost transformarea unei îndatoriri esențiale a persoanelor fizice și juridice române într-un adevărat principiu general al Legii fundamentale. În concret, caracterul obligatoriu al Constituției și legilor adoptate în baza sa, precum și supremația Legii fundamentale ca valoare fundamentală a statului de drept, aspecte consacrate anterior doar în jurisprudența Curții Constituționale, au fost integrate la art. 1 prin adăugarea unui nou alineat (5), conform căruia “*În România, respectarea Constituției, a supremației sale și a legilor este obligatorie*”.

Această obligație, ce revine atât persoanelor fizice (cetățeni romani, străini și apatrizi) cât și persoanelor juridice (de drept public și privat) care se află sau activează permanent ori temporar pe teritoriul țării, se aplică în egală măsură și Parlamentului, inclusiv în privința modului de exercitare a atribuției sale principale și esențiale, respectiv aceea de unică autoritate legiuitoare a țării, care constă în elaborarea proiectelor de lege și adoptarea acestora ca legi ale statului român.

Potrivit art. 3 alin. (1) din Legea nr. 24/2000, “***Normele de tehnică legislativă sunt obligatorii la elaborarea proiectelor de lege de către Guvern și a propunerilor legislative aparținând deputaților, senatorilor sau cetățenilor, în cadrul exercitării dreptului la inițiativă legislativă, la elaborarea și adoptarea ordonanțelor și hotărârilor Guvernului, precum și la elaborarea și adoptarea actelor normative ale celorlalte autorități cu asemenea atribuții.***”

Sub acest aspect, învederăm că legea care face obiectul prezentei sesizări a fost elaborată cu încălcarea următoarelor prevederi ale Legii nr. 24/2000, conform cărora actele normative trebuie să fie fundamentate în mod temeinic:

“*Art. 6. - (1) Proiectul de act normativ trebuie să instituie reguli necesare, suficiente și posibile care să conducă la o cât mai mare stabilitate și eficiență legislativă. **Soluțiile pe***

care le cuprinde trebuie să fie temeinic fundamentate, luându-se în considerare interesul social, politica legislativă a statului român și cerințele corelării cu ansamblul reglementărilor interne și ale armonizării legislației naționale cu legislația comunitară și cu tratatele internaționale la care România este parte, precum și cu jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului.

(2) Pentru fundamentarea noii reglementări se va porni de la dezideratele sociale prezente și de perspectivă, precum și de la insuficiențele legislației în vigoare.

(3) Proiectele de acte normative se supun spre adoptare însoțite de o expunere de motive, o notă de fundamentare sau un referat de aprobare, precum și de un studiu de impact, după caz.

(4) Actele normative cu impact asupra domeniilor social, economic și de mediu, asupra bugetului general consolidat sau asupra legislației în vigoare sunt elaborate pe baza unor documente de politici publice aprobate de Parlament sau de Guvern. Guvernul definește tipurile și structura documentelor de politică publică.”

“Art. 30. - (1) Proiectele de acte normative trebuie însoțite de următoarele documente de motivare: a) expuneri de motive - în cazul proiectelor de legi și al propunerilor legislative;”

“Art. 32. - (1) Documentele de motivare se redactează într-un stil explicativ, clar, folosindu-se terminologia proiectului de act normativ pe care îl prezintă.

(2) Motivarea trebuie să se refere la forma finală a proiectului de act normativ; dacă pe parcurs s-au adus unele modificări proiectului, ca urmare a propunerilor și observațiilor primite de la organele de avizare, motivarea inițială trebuie reconsiderată în mod corespunzător.”

În speță, Legea pentru modificarea și completarea Legii nr. 304/2004 privind organizarea judiciară, un act normativ care conține amendamente deosebit de importante la o lege organică și ocupă 18 pagini, a fost fundamentat printr-o expunere de motive derizorie, de numai un sfert de pagină, prin care inițiatorii n-au făcut altceva decât să treacă în revistă anumite modificări din forma inițială a proiectului de lege.

Mai exact, au fost enumerate punerea în acord a legii cu Decizia nr. 321/2017 pronunțată de Curtea Constituțională, transferul unor atribuții ale Plenului Consiliului

Superior al Magistraturii în favoarea Secțiilor sale, obligarea judecătorilor să-și motiveze hotărârile într-un termen de maxim 90 de zile de la data pronunțării lor, precum și înființarea unei direcții speciale în cadrul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, pentru investigarea infracțiunilor săvârșite de magistrați.

Pe lângă faptul că amendamentele enumerate reprezintă doar o mică parte din numărul lor total, subliniem că simpla înșiruire a unor modificări legislative nu poate fi considerată “*expunere de motive*” în condițiile în care nu conține absolut nicio justificare, chiar minimală, a măsurilor propuse de inițiatori. În realitate, **acest proiect de lege nu are o expunere de motive**, care ar fi presupus ca inițiatorii să explice, pentru fiecare schimbare importantă, de ce forma actuală a legii a devenit necorespunzătoare sau insuficientă față de raporturile sociale pe care le reglementează, astfel încât să fie necesară modificarea și/sau completarea sa, respectiv modul în care amendamentele propuse vor putea remedia deficiențele respective, care la rândul lor ar fi trebuit constatate prin anumite modalități (n.r. studii, analize, rapoarte, etc.) sau cel puțin semnalate de instituții ale puterii judecătorești.

În privința efectelor încălcării normelor de tehnică legislativă asupra constituționalității actelor normative, Curtea Constituțională a statuat următoarele:

"Deși normele de tehnică legislativă nu au valoare constituțională, Curtea constată că prin reglementarea acestora legiuitorul a impus o serie de criterii obligatorii pentru adoptarea oricărui act normativ, a căror respectare este necesară pentru a asigura sistematizarea, unificarea și coordonarea legislației, precum și conținutul și forma juridică adecvate pentru fiecare act normativ. Astfel, respectarea acestor norme concură la asigurarea unei legislații care respectă principiul securității raporturilor juridice, având claritatea și previzibilitatea necesară. Totodată, trebuie avute în vedere și dispozițiile constituționale ale art. 142 alin. (1), potrivit cărora <<Curtea Constituțională este garantul supremației Constituției>>, și pe cele ale art. 1 alin. (5) din Constituție, potrivit cărora, <<în România, respectarea [...] legilor este obligatorie>>. Astfel, Curtea constată că reglementarea criticată prin nerespectarea normelor de tehnică legislativă determină apariția unor situații de incoerență și instabilitate, contrare principiului securității raporturilor juridice în componenta sa referitoare la claritatea și previzibilitatea legii."
(Decizia nr. 26/2012)

"(...) respectarea prevederilor Legii nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative se constituie într-un veritabil criteriu de constituționalitate prin prisma aplicării art. 1 alin. (5) din Constituție." (Decizia nr. 22/2016)

C) Încălcarea obligațiilor rezultate din aderarea României la tratatele constitutive ale Uniunii Europene

Potrivit art. 148 din Constituție, "*(2) Ca urmare a aderării, prevederile tratatelor constitutive ale Uniunii Europene, precum și celelalte reglementări comunitare cu caracter obligatoriu, au prioritate față de dispozițiile contrare din legile interne, cu respectarea prevederilor actului de aderare. (4) Parlamentul, Președintele României, Guvernul și autoritatea judecătorească garantează aducerea la îndeplinire a obligațiilor rezultate din actul aderării și din prevederile alineatului (2).*"

Aceste prevederi, incluse cu ocazia revizuirii Constituției în anul 2003, reprezintă garanții de ordin instituțional pentru îndeplinirea obligațiilor asumate prin actul de aderare, care limitează în mod implicit suveranitatea națională. În esență, obligațiile respective se referă la participarea efectivă și activă a României la integrarea europeană, la construcția sa instituțională și juridică, precum și la asumarea conștientă și deplină a obligațiilor ce rezultă din întreaga ordine normativă europeană. Toate cele trei puteri ale statului sunt ținute să contribuie, în limita competențelor ce le sunt atribuite prin Constituție, la eficiența respectare și punere în aplicare a sistemului normativ european.

Printre consecințele subsecvente aderării României la Uniunea Europeană se numără și Mecanismul de Cooperare și Verificare ("MCV"), instituit în anul 2007 pentru a remedia deficiențele din reforma sistemului judiciar și din lupta împotriva corupției și crimei organizate. **Prin Decizia nr. 2/2012, Curtea Constituțională a reținut că, prin faptul că are calitatea de membru al Uniunii Europene, statului român îi revine obligația de a aplica MCV și a da curs recomandărilor stabilite în acest cadru, în conformitate cu dispozițiile art. 148 alin. (4) din Constituție.**

În cel mai recent raport emis în cadrul MCV la data de 15.11.2017, Comisia Europeană a recomandat expres României ca, "*în vederea îmbunătățirii în continuare a*

transparenței și a predictibilității procesului legislativ, precum și pentru a consolida garanțiile interne în materie de ireversibilitate, Guvernul și **Parlamentul ar trebui să asigure transparența totală și să țină seama în mod corespunzător de consultările cu autoritățile relevante și cu părțile interesate în cadrul procesului decizional și în activitatea legislativă legate de Codul penal și de Codul de procedură penală, de legile anticorupție, de legile în materie de integritate (incompatibilități, conflicte de interese, avere ilicită), de **legile justiției (referitoare la organizarea sistemului justiției)**, precum și de Codul civil și Codul de procedură civilă”.**

De asemenea, Comisia Europeană a constatat că "De la raportul din ianuarie (n.r. 2017), a existat o serie de cazuri care au dat naștere unor preocupări cu privire la transparența și predictibilitatea procesului legislativ (...). Parlamentul a adoptat mai multe măsuri și modificări cu privire la care nu s-au organizat consultări sau dezbateri publice sau oportunitatea de a contribui la acestea a fost redusă.

Referindu-se în mod specific la modificarea legilor justiției, Comisia Europeană a reținut că ignorarea avizelor negative ale Consiliului Superior al Magistraturii și a opoziției ferme a corpului magistraților trebuie imediat abandonate, ridicând întrebări cu privire la necesitatea reexaminării tuturor progreselor înregistrate în legătură cu independența sistemului judiciar:

"O altă controversă a apărut, de asemenea, odată cu discuțiile privind propunerile de revizuire a legilor justiției începând cu sfârșitul lunii august. Atunci când a fost consultat, Consiliul Superior al Magistraturii a respins de două ori proiectele de modificări, identificând aspecte precum independența sistemului judiciar. Președintele României și societatea civilă au exprimat, de asemenea, preocupări. A fost emisă și o petiție prin care se solicita respectarea avizului emis de Consiliul Superior al Magistraturii, semnată de o majoritate a magistraților din România. Cele trei legi ale justiției (...) au un impact direct asupra independenței sistemului judiciar și a sistemului de justiție în sens mai larg; **legile ca atare au reprezentat un element important în evaluarea pozitivă efectuată de către Comisie în luna ianuarie.** Unele dintre modificările propuse vizau aspecte precum rolul Inspecției Judiciare și răspunderea personală a magistraților, precum și numirea procurorilor de rang înalt, aspecte care afectează independența sistemului judiciar și ale căror modificări au ridicat întrebări cu privire la necesitatea de a reexamina raportul de evaluare din ianuarie

2017 cu privire la progresele înregistrate în legătură cu independența sistemului judiciar. (...).

*Capacitatea Guvernului și a Parlamentului de a asigura un proces legislativ deschis, transparent și constructiv cu privire la legile justiției va fi esențială. În general, **un proces în care independența sistemului judiciar și punctul de vedere al acestuia sunt apreciate și luate în considerare în mod corespunzător și în care se ține seama de avizul Comisiei de la Veneția, reprezintă o condiție prealabilă pentru sustenabilitatea reformei și este un element important în ceea ce privește îndeplinirea obiectivelor de referință stabilite prin MCV.**"*

Cu toate acestea, Legea pentru modificarea și completarea Legii nr. 304/2004 privind organizarea judiciară a fost adoptată cu încălcarea flagrantă a recomandărilor din raportul MCV, după cum urmează:

- s-au ignorat avizele negative emise de Consiliul Superior al Magistraturii asupra proiectului de modificare a legilor justiției;
- s-a ignorat opoziția exprimată de peste 90% dintre adunările generale ale instanțelor și parchetelor față de proiectul de modificare a legilor justiției;
- s-a ignorat Memoriul pentru retragerea proiectului de modificare a legilor justiției, adresat Guvernului și semnat de peste 4.000 de judecători și procurori, reprezentând peste 50% din numărul total de magistrați în funcție;
- s-au ignorat protestele tăcute ale magistraților, care au ieșit în fața sediilor instanțelor și parchetelor începând din data de 18.12.2017;
- s-au ignorat protestele organizațiilor nonguvernamentale, ale societății civile și ale cetățenilor simpli;
- s-a ignorat opoziția Președintelui României față de proiectul de modificare a legilor justiției;
- s-a ignorat demersul Grupului de State împotriva Corupției ("GRECO") din cadrul Consiliului European, care a decis în sesiunea plenară desfășurată la Strasbourg între 04.12.2017 și 08.12.2017 să efectueze o evaluare de urgență a proiectului de modificare a legilor justiției;
- s-a ignorat apelul comun al ambasadelor Belgiei, Danemarcei, Finlandei, Franței, Germaniei, Olandei și Suediei, care au solicitat părților implicate în proiectul de reformă a justiției să evite orice acțiune care ar putea duce la slăbirea independenței

sistemului judiciar și a luptei împotriva corupției și să ceară avizul Comisiei de la Veneția;

- s-a ignorat mesajul Departamentului de Stat al Statelor Unite ale Americii, care a îndemnat Parlamentul să respingă propunerile care slăbesc statul de drept și pun în pericol lupta împotriva corupției;
- proiectul de modificare a legilor justiției a fost adoptat în procedură de urgență, fără ca o asemenea urgență să existe cu adevărat pentru societatea românească, fără analize și studii prealabile, fără dezbateri în plenul celor două Camere ale Parlamentului și cu dezbateri simulate în cadrul Comisiei speciale comune, care a respins cu foarte puține excepții toate amendamentele propuse de partidele din opoziție;
- la lucrările Comisiei speciale comune au fost invitate și li s-a permis accesul numai acelor asociații profesionale nerepresentative care sprijină întru totul demersurile majorității parlamentare (ex. Uniunea Națională a Judecătorilor din România, Asociația Magistraților din România), în timp ce Consiliul Superior al Magistraturii și asociațiile profesionale reprezentative care exprimă puncte de vedere divergente (ex. Asociația Forumul Judecătorilor din România, Asociația Procurorilor din România) nu au primit invitații și li s-a interzis participare.

IV.) MOTIVE DE NECONSTITUȚIONALITATE INTRINSECI

1. La articolul 1, alineatul (1) se modifică și va avea următorul cuprins:

“(1) Justiția se realizează prin Înalta Curte de Casație și Justiție și prin celelalte instanțe judecătorești stabilite de lege.”

Această dispoziție nou introdusă alineat încalcă prevederile art. 1 alin. (5) din Constituție, mai exact principiul respectării legii, deoarece este o reproducere *ad litteram* a art. 126 alin. (1) din Constituție, ceea ce reprezintă un paralelism legislativ, expres interzis prin art. 16 din Legea nr. 24/2000, care prevede următoarele:

"Art. 16. - (1) În procesul de legiferare este interzisă instituirea aceluiași reglementări în mai multe articole sau alineate din același act normativ ori în două sau mai

multe acte normative. Pentru sublinierea unor conexiuni legislative se utilizează norma de trimitere.

(2) În cazul existenței unor paralelisme acestea vor fi înlăturate fie prin abrogare, fie prin concentrarea materiei în reglementări unice.

(3) Se supun procesului de concentrare în reglementări unice și reglementările din aceeași materie dispersate în legislația în vigoare.

(4) **Într-un act normativ emis pe baza și în executarea altui act normativ de nivel superior nu se utilizează reproducerea unor dispoziții din actul superior, fiind recomandabilă numai indicarea textelor de referință. În asemenea cazuri preluarea unor norme în actul inferior poate fi făcută numai pentru dezvoltarea ori detalierea soluțiilor din actul de bază.**"

2. Articolul 2 se modifică și va avea următorul cuprins:

"Art. 2. – (2) Justiția se realizează în mod egal pentru toți, fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, orientare sexuală, opinie, apartenență politică, avere, origine ori condiție socială sau de orice alte criterii discriminatorii, respectându-se principiul egalității de arme, independența instanțelor și a judecătorilor, principiul separării puterilor și a forței obligatorii a hotărârilor definitive ale instanței, precum și durata rezonabilă a proceselor și a respectării dreptului la apărare."

Această dispoziție nou introdusă încalcă prevederile art. 1 alin. (5) din Constituție sub aspectul principiului respectării legii, deoarece prima parte a textului este o reproducere *ad litteram* a art. 7 alin. (2) din aceeași lege, care nu a fost modificat, ceea ce reprezintă un paralelism legislativ, expres interzis prin art. 16 din Legea nr. 24/2000.

De asemenea, prevederile art. 1 alin. (5) din Constituție sunt încălcate și sub aspectul cerințelor de claritate și previzibilitate a legii, recunoscute de Curtea Constituțională, care prin Decizia nr. 473/2013 a stabilit că *"orice act normativ trebuie să îndeplinească anumite condiții calitative, printre acestea numărându-se previzibilitatea, ceea ce presupune că acesta trebuie să fie suficient de precis și clar pentru a putea fi aplicat; astfel, formularea cu o precizie suficientă a actului normativ permite persoanelor interesate - care pot apela, la nevoie, la sfatul unui specialist - să prevadă într-o măsură rezonabilă, în circumstanțele speței, consecințele care pot rezulta dintr-un act determinat. Desigur, poate să fie dificil să se*

redacteze legi de o precizie totală și o anumită suplețe poate chiar să se dovedească de dorit, suplețe care nu trebuie să afecteze însă previzibilitatea legii.”

Încălcarea s-a realizat prin eliminarea enumerării instanțelor judecătorești prin care se realizează justiția, respectiv Înalta Curte de Casație și Justiție, curțile de apel, tribunalele, tribunalele specializate, instanțele militare și judecătoriile, fapt care este de natură să afecteze claritatea și previzibilitatea actului normativ în ansamblul său.

În același timp a fost încălcat și art. 126 alin. (1) din Constituție, conform căruia *"Justiția se realizează prin Înalta Curte de Casație și Justiție și prin celelalte instanțe judecătorești stabilite de lege"*, deoarece în urma acestei modificări enumerarea instanțelor judecătorești nu mai apare în legea organizării judiciare și nici într-un alt act normativ primar.

3. La articolul 7, după alineatul (2) se introduce un nou alineat, alin. (3), cu următorul cuprins:

“(3) Configurația sălii de judecată trebuie să reflecte principiul egalității de arme în ceea ce privește așezarea judecătorului, procurorilor și avocaților.”

Această dispoziție nou introdusă încalcă prevederile art. 1 alin. (5) din Constituție sub aspectul cerințelor de claritate și previzibilitate a legii. Principiul egalității de arme, care este o componentă a dreptului la un proces echitabil consacrat prin art. 21 alin. (3) din Constituție și art. 6 din Convenție, nu se referă la pozițiile **fizice** pe care judecătorii, procurorii, părțile, avocații și ceilalți participanți la procedurile judiciare le ocupă în sălile de judecată, motiv pentru care n-ar trebui să influențeze configurația acestora.

Astfel, prin hotărârea pronunțată în cauza *Dombo Beheer B.V. contra Olandei*, CEDO a stabilit că egalitatea armelor presupune *„obligația de a oferi fiecărei părți oportunitatea rezonabilă de a-și prezenta cauza – inclusiv în ceea ce privește probele – în condiții care să nu o plaseze într-o poziție net dezavantajoasă în raport cu partea adversă”*, fiind așadar vorba despre justul echilibru procedural între părți, care trebuie să existe atât în procesele civile, cât și în cele penale.

Față de aceste aspecte, învederăm că formularea art. 7 alin. (3) este neclară și imprecisă, neputându-se deduce în ce măsură așezarea participanților la proces în sala de

judecată influențează posibilitatea părților de a-și prezenta cauza sau probele și nici configurația potrivită care ar asigura respectarea principiului egalității de arme.

Pe de altă parte, prin hotărârea pronunțată în cauza Trăilescu contra României, CEDO a statuat că locul ocupat de procuror în sala de judecată nu încalcă prevederile art. 6 din Convenție. În motivarea acestei soluții, CEDO a apreciat că o poziție fizică privilegiată în sala de judecată a reprezentantului Ministerului Public nu pune acuzatul într-o situație dezavantajoasă pentru apărarea drepturilor sale, iar această împrejurare nu este suficientă prin ea însăși pentru a pune în discuție principiul egalității armelor ori lipsa de imparțialitate și independență a judecătorului.

Nu în ultimul rând, semnalăm faptul că jurisprudența CEDO se referă strict la părți, nu și la avocații acestora. O reglementare care acordă drepturi suplimentare persoanelor asistate de avocați față de cele care nu beneficiază de această asistență încalcă și dispozițiile art. 16 alin. (1) din Constituție privind egalitatea cetățenilor în fața legii și a autorităților publice.

4. Articolul 9 se modifică și va avea următorul cuprins:

“Art. 9. – Hotărârile secțiilor pot fi atacate la secția de contencios administrativ a curții de apel, conform dreptului comun.”

Această dispoziție nou introdusă încalcă prevederile art. 1 alin. (5) din Constituție sub aspectul cerințelor de claritate și previzibilitate a legii.

Anterior modificării, articolul respectiv prevedea că *"Plenul Consiliului Superior al Magistraturii funcționează ca instanță de judecată pentru soluționarea contestațiilor formulate de judecători și procurori împotriva hotărârilor pronunțate de secțiile Consiliului Superior al Magistraturii, cu excepția celor date în materie disciplinare"*, ceea ce reprezenta o consacrare în plan legislativ a prevederilor art. 134 alin. (2) din Constituție.

Ulterior modificării, textul de lege nu mai conține nicio trimitere explicită la Consiliul Superior al Magistraturii, ceea ce face imposibilă stabilirea obiectului de reglementare chiar și pe cale de interpretare, în contextul în care celelalte articole din Capitolul II - Accesul la justiție se referă la aspecte de ordin general. Teoretic, numai prin verificarea istoricului

acestui articol s-ar putea ajunge la o concluzie că sintagma "*hotărârile secțiilor*" se referă la secțiile Consiliului Superior al Magistraturii, însă această concluzie ar fi una eminamente incertă și hazardată, iar destinatarilor legii nu li se poate pretinde să recurgă la asemenea metode complicate și nerezonabile pentru interpretarea normelor juridice.

Totodată, se încalcă prevederile art. 133 alin. (7) și art. 134 alin. (3) din Constituție, conform cărora "*Hotărârile Consiliului Superior al Magistraturii sunt definitive și irevocabile, cu excepția celor prevăzute la articolul 134 alineatul (2)*" și "*Hotărârile Consiliului Superior al Magistraturii în materie disciplinară pot fi atacate la Înalta Curte de Casație și Justiție*".

Așadar, conform Legii fundamentale, singurele hotărâri ale Consiliului Superior al Magistraturii care pot fi atacate în justiție sunt cele pe care secțiile sale de judecători și procurori le pronunță în materie disciplinară, iar instanța competentă este Înalta Curte de Casație și Justiție, ori textul de lege astfel cum a fost modificat permite atacarea tuturor deciziilor luate în secțiile Consiliului Superior al Magistraturii la secția de contencios administrativ a curților de apel.

5. La articolul 16, după alineatul (2) se introduce un nou alineat, alin. (3), cu următorul cuprins:

"(3) Hotărârile judecătorești trebuie redactate în termen de cel mult 30 de zile de la data pronunțării. În cazuri temeinic motivate, termenul poate fi prelungit cu câte 30 de zile, de cel mult două ori."

Această dispoziție nou introdusă încalcă prevederile art. 1 alin. (5) din Constituție, mai exact principiul respectării legii, deoarece conduce la apariția unui paralelism legislativ, expres interzis prin art. 16 din Legea nr. 24/2000. Astfel, atât Codul de procedură civilă cât și Codul de procedură penală, care sunt norme speciale în raport cu Legea nr. 304/2004 și se aplică cu prioritate față de norma generală, prevăd un termen de 30 de zile la data pronunțării în care judecătorii trebuie să redacteze motivarea hotărârii, acesta fiind un termen de recomandare.

În lipsa aplicării unui termen obligatoriu, prevederile art. 1 alin. (5) din Constituție sunt încălcate și sub aspectul cerințelor de claritate și previzibilitate a legii, având în vedere

că art. 99 lit. r) din Legea nr. 303/2004, astfel cum a fost modificat printr-o altă lege, prevede că *"Constituie abateri disciplinare (...) nemotivarea hotărârilor judecătorești sau a actelor judiciare ale procurorului, în termenele prevăzute de lege"*.

De asemenea, se încalcă și prevederile art. 21 alin. (3) din Constituție. Astfel, pe lângă faptul că cetățenii au dreptul la soluționarea cauzelor într-un termen rezonabil, Legea fundamentală statuează că procesele trebuie să fie echitabile, noțiune în sfera căreia se încadrează și necesitatea calității actului de justiție.

Stabilindu-se un termen imperativ de maxim 60 de zile, fără a se ține cont de criterii obiective, precum complexitatea cauzei, volumul de activitate a instanței, etc., înfăptuirea justiției într-un mod unic sub aspectul calității motivării hotărârilor judecătorești devine un deziderat mai degrabă iluzoriu. Parlamentul și Guvernul ar trebui să asigure condițiile legale și materiale necesare eficientizării sistemului judiciar înainte chiar să analizeze oportunitatea impunerii unor asemenea termene limită, nu invers.

Nu în ultimul rând, se încalcă și prevederile art. 124 alin. (3) din Constituție, deoarece această dispoziție împiedică judecătorii de la instanțele supraglomerate să-și desfășoare în mod independent activitatea, aflându-se în permanență sub auspiciile declanșării unor acțiuni disciplinare împotriva lor pentru orice depășire a termenului de motivare, chiar și în cazul unei singure hotărâri judecătorești.

45. După articolul 88 se introduce o nouă secțiune, Secțiunea 2¹ - Secția pentru Investigarea Infracțiunilor din Justiție - cuprinzând art. 88¹-88⁹, cu următorul cuprins:

"Secțiunea 2¹

Secția pentru Investigarea Infracțiunilor din Justiție

Art. 88¹. - Înființarea Secției pentru Investigarea Infracțiunilor din Justiție

(1) În cadrul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție se înființează și funcționează Secția pentru Investigarea Infracțiunilor din Justiție care are competența exclusivă de a efectua urmărirea penală pentru infracțiunile săvârșite de judecători și procurori, inclusiv judecătorii și procurorii militari și cei care au calitatea de membri ai Consiliului Superior al Magistraturii.

(2) Secția pentru Investigarea Infracțiunilor din Justiție își păstrează competența de urmărire penală și în situația în care, alături de persoanele prevăzute la alin. (1), sunt cercetate și alte persoane.

(3) În cazul infracțiunilor săvârșite de judecătorii și procurorii militari, dispozițiile art. 56 alin. (4) din Legea nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală, cu modificările și completările ulterioare, nu sunt aplicabile.

(4) Secția pentru Investigarea Infracțiunilor din Justiție este condusă de un procuror-șef secție, ajutat de un procuror-șef adjunct, numiți în funcție de Plenul Consiliului Superior al Magistraturii, în condițiile prezentei legi.

(5) Procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție soluționează conflictele de competență apărute între Secția pentru Investigarea Infracțiunilor din Justiție și celelalte structuri sau unități din cadrul Ministerului Public.

Art. 88². - Activitatea Secției pentru Investigarea Infracțiunilor din Justiție

(1) Secția pentru Investigarea Infracțiunilor din Justiție își desfășoare activitatea potrivit principiului legalității, al imparțialității și al controlului ierarhic.

(2) Este interzisă delegarea sau detașarea de procurori în cadrul Secției pentru Investigarea Infracțiunilor din Justiție.

(3) Secția pentru Investigarea Infracțiunilor din Justiție funcționează cu un număr maxim de 15 procurori.

(4) Numărul de procurori al Secției pentru Investigarea Infracțiunilor din Justiție poate fi modificat, în funcție de volumul de activitate, prin ordin al Procurorului General, la solicitarea procurorului-șef secție, cu avizul conform al Plenului Consiliului Superior al Magistraturii.

Art. 88³. - Numirea și revocarea procurorului-șef al Secției pentru Investigarea Infracțiunilor din Justiție

(1) Procurorul-șef al Secției pentru Investigarea Infracțiunilor din Justiție este numit în funcție de Plenul Consiliului Superior al Magistraturii, în urma unui concurs care constă în prezentarea unui proiect referitor la exercitarea atribuțiilor specifice funcției de conducere respective, urmărindu-se competențele manageriale, gestiunea eficientă a resurselor, capacitatea de a-și asuma decizii și responsabilități, competențele de comunicare și rezistența la stres, precum și integritatea candidatului, evaluarea activității sale ca

procuror și modul în care acesta se raportează la valori specifice profesiei, precum independența justiției ori respectarea drepturilor și libertăților fundamentale.

(2) Componenta comisiei de concurs este următoarea:

a) 3 membri judecătorești, care fac parte din Secția pentru judecătorești și au funcționat la o instanță de grad cel puțin curte de apel, desemnați de Secția pentru judecătorești;

b) un membru procuror, care face parte din Secția pentru procurori și a funcționat la un parchet de grad cel puțin parchet de pe lângă curtea de apel, desemnat de Secția pentru procurori;

(3) Condițiile pentru ca un procuror să se înscrie la concursul pentru ocuparea postului de procuror-șef al Secției pentru Investigarea Infracțiunilor din Justiție sunt cele prevăzute la art. 88⁵ alin. (3).

(4) Fiecare candidat va depune un curriculum vitae, declarațiile prevăzute la art. 48 alin. (11) din Legea nr. 303/2004, republicată, cu modificările și completările ulterioare, un proiect privind exercitarea atribuțiilor specifice funcției de conducere și orice alte înscrisuri pe care le consideră relevante în susținerea candidaturii sale.

(5) Documentele depuse de fiecare candidat vor fi publicate pe pagina de internet a Consiliului Superior al Magistraturii, cu cel puțin 10 zile înainte de concursul.

(6) Comisia de concurs va propune Plenului Consiliului Superior al Magistraturii numirea procurorului-șef al Secției pentru Investigarea Infracțiunilor din Justiție, după evaluarea candidaturilor și a proiectelor, în urma unui interviu transmis în direct.

(7) Revocarea din funcția de procuror-șef al Secției pentru Investigarea Infracțiunilor din Justiție se face de către Plenul Consiliului Superior al Magistraturii, în caz de neîndeplinire a atribuțiilor specifice funcției sau în cazul în care acesta a fost sancționat disciplinar în ultimii 3 ani, la propunerea comisiei prevăzute la alin. (2).

(8) Procurorul-șef al Secției pentru Investigarea Infracțiunilor din Justiție este numit în funcție pe o perioadă de 3 ani, cu posibilitatea reînvestirii o singură dată.

Art. 88⁴. - Numirea și revocarea procurorului-șef adjunct al Secției pentru Investigarea Infracțiunilor din Justiție

(1) Procurorul-șef adjunct al Secției pentru Investigarea Infracțiunilor din Justiție este numit în funcție de Plenul Consiliului Superior al Magistraturii, la propunerea motivată a procurorului-șef Secție, dintre procurorii deja numiți în cadrul Secției.

(2) Numirea în funcția de procuror-șef adjunct al Secției pentru Investigarea Infracțiunilor din Justiție se face pe o perioadă de 3 ani, cu posibilitatea reînvestirii o singură dată.

(3) Revocarea procurorului-șef adjunct al Secției pentru Investigarea Infracțiunilor din Justiție se face de Plenul Consiliului Superior al Magistraturii, la propunerea motivată a procurorului-șef de secție, în cazul exercitării necorespunzătoare a atribuțiilor specifice funcției, în cazul în care acesta a fost sancționat disciplinar.

Art. 88⁵. - Numirea procurorilor în cadrul Secției pentru Investigarea Infracțiunilor din Justiție

(1) Secția pentru Investigarea Infracțiunilor din Justiție se încadrează cu procurori numiți de către Plenul Consiliului Superior al Magistraturii, în urma unui concurs, în limita posturilor prevăzute în statul de funcții, aprobat potrivit legii, pe o perioadă de 3 ani, cu posibilitatea continuării activității în cadrul secției pentru o perioadă totală de cel mult 9 ani.

(2) Concursul este susținut în fața comisiei de concurs compusă potrivit art. 88³ alin. (2), din care face parte de drept și procurorul-șef de secție.

(3) Pentru a participa la concursul pentru numirea în cadrul Secției pentru Investigarea Infracțiunilor din Justiție, procurorii trebuie să îndeplinească cumulativ următoarele condiții:

- a) să nu fi fost sancționați disciplinar în ultimii 3 ani;
- b) să aibă cel puțin gradul de parchet de pe lângă curte de apel;
- c) să aibă o vechime efectivă de cel puțin 18 ani în funcția de procuror;
- d) să aibă o bună pregătire profesională;
- e) să aibă o conduită morală ireproșabilă.

(4) La concurs poate participa orice procuror care, până la data stabilită pentru începerea concursului, îndeplinește condițiile prevăzute la alin. (3).

(5) Concursul prevăzut la alin. (2) constă în:

- a) un interviu transmis în direct, pe pagina de internet a Consiliului Superior al Magistraturii, susținut în fața Plenului Consiliului Superior al Magistraturii;
- b) o evaluare a activității din ultimii 5 ani;
- c) o evaluare a unor acte profesionale întocmite de candidați din ultimii 3 ani de activitate.

(6) *Interviul constă în verificarea pregătirii profesionale, a capacității de a lua decizii și de a-și asuma răspunderea, a rezistenței la stres, precum și altor calități specifice. La interviu participă procurorul-șef secție și un psiholog, care pot pune întrebări candidaților.*

(7) *Evaluarea prevăzută la alin. (5) lit. b) se efectuează de către doi procurori și doi judecători din cadrul Inspecției Judiciare, desemnați de Plenul Consiliului Superior al Magistraturii, la propunerea inspectorului-șef. Punctajul se acordă în urma unei analize ce va avea în vedere inclusiv durata și complexitatea cazurilor lucrate de procuror, rata de achitări, restituiri, condamnări, eventualele sesizări făcute din partea persoanelor cercetate și soluțiile date la acestea.*

(8) *Evaluarea prevăzută la alin. (5) lit. c) se efectuează de o comisie desemnată de Plenul Consiliului Superior al Magistraturii, formată din 2 procurori din cadrul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție și 2 judecători din secția penală a Înaltei Curți de Casație și Justiție, propuși de colegiile de conducere ale acestora, precum și un formator din cadrul Institutului Național al Magistraturii, propus de consiliul științific al acestuia.*

(9) *Punctajul maxim ce poate fi atribuit la probele de concurs este de 100 de puncte, distribuite astfel:*

a) 60 de puncte pentru proba prevăzută la alin. (5) lit. a);

b) 20 de puncte pentru proba prevăzută la alin. (5) lit. b);

c) 20 de puncte pentru proba prevăzută la alin. (5) lit. c).

(10) *Punctajul minim pentru a fi declarat admis la concurs este de 70 de puncte, dar nu mai puțin decât următorul punctaj pentru fiecare probă în parte:*

a) minim 25 de puncte pentru proba prevăzută la alin. (5) lit. a);

b) minim 15 puncte pentru proba prevăzută la alin. (5) lit. b);

c) minim 10 puncte pentru proba prevăzută la alin. (5) lit. c).

(11) *Numirea în funcția de procuror din cadrul Secției pentru Investigarea Infracțiunilor din Justiție se va face de către Plenul Consiliului Superior al Magistraturii, în limita posturilor vacante și în ordinea punctelor obținute.*

(12) *Procedurile de numire, continuare a activității în cadrul Secției și revocare din funcțiile de conducere și execuție din cadrul Secției vor fi detaliate într-un Regulament aprobat de Plenul Consiliului Superior al Magistraturii.*

Art. 88°. - Continuarea activității în cadrul Secției pentru Investigarea Infracțiunilor din Justiție

(1) La expirarea termenului de 3 ani, procurorul poate cere continuarea activității în cadrul Secției pentru Investigarea Infracțiunilor din Justiție pe o nouă perioadă de 3 ani, fără a depăși în total 9 ani de activitate în cadrul secției.

(2) Cu 3 luni înainte de expirarea termenului de numire, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii va analiza cererea depusă de procurorul care solicită continuarea activității în cadrul secției și decide asupra acesteia, având în vedere evaluarea activității desfășurate de acesta în ultimii 3 ani.

(3) La data încetării activității în cadrul Secției pentru Investigarea Infracțiunilor din Justiție, procurorul revine la parchetul de unde provine.

(4) De la data revenirii la parchetul de unde provin, procurorii care au activat în cadrul Secției pentru Investigarea Infracțiunilor din Justiție își redobândesc gradul profesional de execuție și salarizarea corespunzătoare acestuia avute anterior sau pe cele dobândite ca urmare a promovării, în condițiile legii, în timpul desfășurării activității în cadrul secției.

Art. 88⁷. - Revocarea procurorilor din cadrul Secției pentru Investigarea Infracțiunilor din Justiție

(1) Procurorii numiți în cadrul Secției pentru Investigarea Infracțiunilor din Justiție pot fi revocați de Plenul Consiliului Superior al Magistraturii, la cererea motivată a procurorului-șef al secției, în cazul exercitării necorespunzătoare a atribuțiilor specifice funcției, în cazul aplicării unei sancțiuni disciplinare.

(2) În cazul revocării, procurorul revine la parchetul de unde provine și își redobândește gradul profesional de execuție și salarizarea corespunzătoare acestuia avută anterior sau pe cele dobândite ca urmare a promovării, în condițiile legii, în timpul desfășurării activității în cadrul direcției.

Art. 88⁸. - Atribuțiile Secției pentru Investigarea Infracțiunilor din Justiție

(1) Atribuțiile Secției pentru Investigarea Infracțiunilor din Justiție sunt următoarele:

a) efectuarea urmăririi penale, în condițiile prevăzute în Legea nr. 135/2010, cu modificările și completările ulterioare, pentru infracțiunile aflate în competența sa;

b) sesizarea instanțelor judecătorești pentru luarea măsurilor prevăzute de lege și pentru judecarea cauzelor privind infracțiunile prevăzute la lit. a);

c) constituirea și actualizarea bazei de date în domeniul infracțiunilor aflate în domeniul de competență;

d) exercitarea altor atribuții prevăzute de lege.

(2) Participarea la ședințele de judecată în cauzele de competența secției se asigură de procurori din cadrul Secției Judiciare a Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție sau de către procurori din cadrul parchetului de pe lângă instanța investită cu judecarea cauzei.

Art. 88°. - Secția pentru Investigarea Infracțiunilor din Justiție elaborează anual un raport privind activitatea desfășurată, pe care îl prezintă, nu mai târziu de luna februarie a anului următor, Plenului Consiliului Superior al Magistraturii."

Această secțiune nou introdusă încalcă prevederile art. 16 și art. 124 alin. (3) din Constituție și art. 6 din Convenție. Nu au fost oferite explicații pentru necesitatea înființării unei astfel de structuri. O structură specială este justificată doar în măsura în care ar exista o problemă specială. Se induce astfel ideea că există o problemă de infracționalitate în cadrul magistraților, care necesită o atenție specială.

În plus, la o primă vedere, o astfel de măsură poate fi analizată și din perspectiva constituționalității, în condițiile în care acest tip de cercetare penală specială va fi valabilă doar pentru magistrați. În sprijinul celor prezentate menționăm Decizia nr. 104/2009 a Curții Constituționale, care chiar dacă a fost emisă într-un domeniu fără legătură cu prezenta discuție, cel al litigiilor de muncă, a confirmat principiul potrivit căruia nu se justifică un tratament juridic și procedural diferit pentru categoria magistraților.

Nu există o astfel de măsură pentru parlamentari, nici pentru membrii Guvernului, nici pentru funcționari, nici pentru oricare altă categorie profesională. Nu există nicio justificare pentru care magistrații ar fi supuși unui tratament special. Dacă justificarea ar fi aceea a protecției magistraților, atunci o astfel de explicație este cel puțin necredibilă și de natură a naște suspiciunea că, în realitate, ascunde cu totul altceva.

De asemenea, nu este necesară o astfel de modificare deoarece, pentru efectuarea unei cercetări penale eficiente, este necesar ca magistratul să răspundă penal ca orice cetățean, în funcție în primul rând de natura infracțiunii pretinsă de a fi săvârșită de către acesta. Prin urmare, dacă săvârșește o infracțiune de corupție, cercetarea urmează a fi făcută de Direcția Națională Anticorupție, dacă săvârșește o infracțiune de natura celor privind traficul de

droguri este normal să fie cercetat de Direcția de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism, iar pentru comiterea unei infracțiuni de drept comun urmărirea penală trebuie desfășurată de celelalte structuri de parchet competente. În concluzie, este necesar ca această competență de cercetare și investigare să poată aparține unor unități de parchet distincte și nu ca toate aceste atribuții să fie concentrate la o singură secție sau unitate de parchet.

Magistratul are dreptul de a fi cercetat penal de un organ de urmărire penală specializat în categoria de infracțiuni din care face parte cea care i se impută, drept pe care îl are orice cetățean. Cu atât mai mult cu cât magistratul este vulnerabil, soluțiile sale lăsând întotdeauna cel puțin o parte nemulțumită, determinând de foarte multe ori formularea împotriva sa a unor plângeri neîntemeiate, cu scop șicanator, este necesar ca acesta să fie cercetat de persoane competente în materia respectiva, fie că este vorba despre fapte de corupție, de fapte împotriva vieții și sănătății, etc. Or, acest drept, de a fi egal în fața autorităților publice, îi este încălcat prin cercetarea sa de o structură formată din cel mult 15 procurori, aceștia nefiind și neputându-se niciodată specializa în fiecare categorie de infracțiuni reglementate de legislația în vigoare. Specializarea presupune experiență profesională, pe lângă o cunoaștere amănunțită a unei materii la nivel teoretic, iar specializarea se dobândește după o lungă perioadă de practică efectivă în domeniu.

Apoi, desfășurarea activității acestor 15 procurori la București, cu încălcarea principiului accesibilității în spațiu a organului judiciar, presupune obligarea magistratului, spre deosebire de alți cetățeni, de a se deplasa pentru audieri și pentru alte activități de urmărire penală, în timpul programului de lucru, în altă localitate, la mare distanță și de a suporta cheltuieli excesive. De asemenea, magistratul își va organiza foarte anevoios apărarea și va suporta costuri disproporționate sau va fi nevoit să nu se prezinte la efectuarea actelor de urmărire penală și să suporte un proces neechitabil.

61. După articolul 134¹ se introduce un nou articol, art. 134², cu următorul cuprins:

"Art. 134². - (1) Președintele curții de apel poate dispune ca, la instanțele cu volum mare de activitate din circumscripția curții de apel, să fie încadrate persoane, foști judecători care și-au încetat activitatea din motive neimputabile, pentru redactarea proiectelor de hotărâri judecătorești.

(2) Dispoziția prevăzută la alin. (1) poate fi luată pe baza procedurii stabilite de Consiliul Superior al Magistraturii, care va cuprinde inclusiv criteriile pentru identificarea situațiilor în care este necesară colaborarea cu foștii judecători."

Această dispoziție nou introdusă încalcă prevederile art. 124 alin. (3) și art. 126 alin. (1) din Constituție și art. 6 din Convenție.

Independența instanței nu se raportează doar la procedura publică, ci și la activitățile anterioare dezbaterilor sau posterioare acestora - deliberarea și redactarea hotărârilor judecătorești. Motivarea permite nu numai o mai bună înțelegere și acceptare a hotărârii de către justițiabil, ci este mai ales o garanție împotriva arbitrarului. Pe de o parte, ea obligă judecătorul să distingă mijloacele de apărare ale părților și să precizeze elementele care îi justifică decizia și o fac să fie conformă legii și, pe de altă parte, ea permite o înțelegere a funcționării justiției de către societate. Motivarea trebuie să fie coerentă, clară și lipsită de ambiguități și de contradicții. Ea trebuie să permită urmărirea unui raționament care a condus judecătorul la aceasta. (Avizul nr. 11 din 2008 al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni în atenția Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei privind calitatea hotărârilor judecătorești, pct. 35-40).

Prin urmare, motivarea este un act inerent funcției judecătorului, în exprimarea independenței sale, și nu poate fi lăsată la îndemâna unui terț de proces, fie și fost judecător, terț și de instanță. Nici măcar un coleg judecător nu poate redacta un proiect de hotărâre pentru o cauză în care nu a participat la deliberări.

Nu în ultimul rând, menționăm că prin hotărârea pronunțată în cauza Cerovsek & Bozivnik vs Slovenia, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a dat câștig de cauză reclamantilor deoarece aceștia fuseseră condamnați definitiv la pedeapsa închisorii printr-o hotărâre motivată de un alt judecător decât cel care judecase cauza și pronunțase sentința. În argumentarea acestei soluții, s-a reținut că *“deși motivele sentinței sunt într-adevăr relevante în sensul că-i dau posibilitatea acuzatului să-și exercite în mod corespunzător dreptul de apel, (...), acestea sunt importante și dintr-o perspectivă mai generală, în sensul că asigură administrarea corespunzătoare a justiției și prevenirea arbitrariului.”*